

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14289/2022
21.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Светислав Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1877/22 од 08.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 21.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1877/22 од 08.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 5930/19 од 26.01.2021. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено обавезивање тужене да накнади тужиоцу нематеријалну штету по основу претрпљених душевних болова услед повреде угледа, части, слободе и права личности у износу од 7.200.000,00 динара са законском затезном каматом од 21.10.2016. године до исплате. Другим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 30.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1877/22 од 08.06.2022. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 5930/19 од 26.01.2021. године. Другим ставом изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију сходно члану 403. став 3. ЗПП, указујући на битне повреде одредаба парничног поступка и погрешну примену материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу овлашћења предвиђених чланом 408. у вези са чланом 403. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП одредбом члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП није предвиђена као ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, пред Основним судом у Бујановцу је против тужиоца вођен кривични поступак због постојања основа сумње да је извршио два кривична дела преваре у продуженом трајању из члана 208. став 4. у вези са ставом 1. и чланом 61. КЗРС. Решењем судије за претходни поступак донетим 12.03.2014. године тужиоцу је притвор одређен из разлога прописаних чланом 211. став 1. тачка 1. и 2. ЗПП и исти се има урачунати почев од 11.03.2014. године, када је лишен слободе. По истом основу тужиоцу је притвор продужен до 08.07.2014. године, када је пуштен на слободу и када му је дозвољено да уплати јемство. Основ за одређивање и продужавање притвора било је постојање особитих околности које указују да се осумњичени крије и да постоји опасност од бекства, с обзиром да је у периоду од октобра 2013. године од стране полицијских службеника више пута тражен ради уручења позива за саслушање у својству грађана. Како на адреси пријављеног пребивалишта није нађен 05.12.2013. године, за тужиоцем је расписана потерница. Додатни разлог за одређивање притвора била је могућност утицаја на сведоке. Правоснажном пресудом Основног суда у Бујановцу К 295/14 од 01.06.2016. године тужилац је ослобођен оптужбе да је извршио кривична дела која су му стављена на терет. Боравак у притвору тужилац је тешко поднео, здравствено стање му је било угрожено, а након изласка из притвора реакција околине била је негативна.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужиоцу не припада право на накнаду штете по основу члана 584. став 1. тачка 1. ЗКП с обзиром да је притвор према њему одређен и продужаван из разлога прописаних чланом 211. став 1. тачка 1. и 2. ЗПП, које околности је проузроковао својим недозвољеним поступцима, те је применом члана 584. став 2. ЗПП тужбени захтев одбијен као неоснован.

Ревизијом тужиоца неосновано се доводи у сумњу правилност побијане одлуке због погрешне примене материјалног права.

Чланом 584. став 1. тачка 1. ЗКП прописано је да се неосновано лишеним слободе сматра лице које је било лишено слободе, а није дошло до покретања поступка или је правоснажним решењем поступак обустављен или оптужба одбијена или је поступак правоснажно окончан одбијајућом или ослобађајућом пресудом.

Слобода и права личности представљају групу права гарантованих Уставом Републике Србије, која се сходно члану 18. став 1. Устава непосредно примењују и чија је судска заштита предвиђена чланом 22. став 1. Устава.

Право на накнаду штете у виду новчаног обештећења за душевне болове претрпљене услед неоснованог лишења слободе регулисано је чланом 200. став 2. ЗОО. Међутим, могућност притвореног лица које је сходно цитираном члану 584. став 1. ЗКП неосновано лишено слободе да у судском поступку оствари право на накнаду нематеријалне штете условљено је одредбом члана 584. став 2. ЗКП, којом је

прописано да накнада штете не припада лицу које је својим недозвољеним поступањем проузроковало лишење слободе.

У конкретном случају, више покушаја полицијских службеника да у периоду од октобра 2013. године до дана 11.03.2014. године, када је лишен слободе, тужиоцу уруче позив за саслушање у својству грађана, остало је без резултата, јер се тужилац није налазио на адреси свог пребивалишта, пријављеног сходно члану 4. став 1. Закона о пребивалишту и боравишту („Службени гласник РС“ број 87/11). Из наведених разлога сходно члану 211. став 1. тачка 1. ЗКП, због опасности од бекства осумњиченог, тужиоцу је одређен притвор који је по његовом лишењу слободе дана 11.03.2014. године продужаван по том основу, као и због постојања околности да би утицајем на сведоке могао ометати истрагу. Код наведеног чињеничног стања, у радњама органа тужене није био неправилног и незаконитог рада, јер је притвор, као мера обезбеђења присуства осумњиченог, односно оптуженог лица током кривичног поступка, предвиђен чланом 30. став 1. Устава Републике Србије, а рестриктивност његовог трајања регулисана је чланом 31. став 1. Устава и зависи од разлога његовог одређивања. У конкретном случају тужиоцу је притвор укинут чим су престали разлози за његово одређивање, проузроковано радњама самог тужиоца, сагласно чему су одлуке нижестепених судова донете правилном применом материјалног права.

Са наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде.

Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић